

ἀνα-τᾶράσσω, Αττ. -**πτω**, μέλ. -ξω, ανακατώνω, αναταράζω, οδηγώ σε μανία, εξερεθίζω, προξενώ ἔξαψη, σε Σοφ., Πλάτ. — Παθ., *ἀνατεταραγμένος*, σε αταξία, σε Ξεν.

ἀνατέθραμμαι, Παθ. παρακ. του *ἀνατρέφω*.

ἀνᾶτεί, βλ. [ἀνατί](#).

ἀνα-τείνω, ποιητ. **ἀν-τείνω**, μέλ. -τενῶ, **I. 1.** τεντώνω, εκτείνω, *χεῖρα ἀν.*, σηκώνω το χέρι σε ορκωμοσία ή προσευχή, σε Πίνδ. ή ως ένδειξη συναίνεσης, ἔγκρισης σε ψηφοφορία, σε Ξεν. **2.** εκτείνω προς τα μπροστά, *τήν μάχαιραν ἀνατεταμένα*, με προτεταμένο το σπαθί του, στον ίδ. *οὐδένἀνατείνανθαι φοβερόν*, να επισείσει καμιά ανησυχητική απειλή, σε Δημ. **3.** κρατώ ψηλά ως βραβείο, σε Πίνδ. **4.** σηκώνω, ανυψώνω, στον ίδ. **II.** εκτείνω, μεγαλώνω, δηλ. τη γραμμή της μάχης, σε Ξεν. *ἀετόςἀνατεταμένος*, υψωμένος αετός, στον ίδ. **III.** αμτβ., εκτείνομαι προς τα πάνω, φθάνω μέχρι κάποιου σημείου, *πέδιλα ἔς γόνυ ἀνατείνοντα*, σε Ηρόδ. εκτείνομαι, απλώνομαι, *οὔρος ἀν. ἔς τήν Οἴτην*, στον ίδ.

ἀνα-τειγίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, ξαναχτίζω, ανοικοδομῶ, σε Ξεν.

ἀνατειγισμός, ὁ, ανοικοδόμηση του τείχους, σε Ξεν.

ἀνα-τέλλω, ποιητ. **ἀν-τέλλω**· αόρ. *ἀ΄ -έτειλα*· **I. 1.** κάνω να ανατείλει, να σηκωθεί ή να μεγαλώσει, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *φλόξ ἀνατελλομένη*, ανεγειρόμενη, υπερυψούμενη φλόγα, σε Πίνδ. **2.** γεννώ, φέρνω στο φως, στον ίδ. λέγεται για συμβάντα, σε Σοφ. **II.** αμτβ., **1.** ανατέλλω, λέγεται για τον ήλιο και το φεγγάρι, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ποτάμι, πηγάζω, σε Ηρόδ. **3.** μεγαλώνω, αυξάνω, φυτρώνω, για μαλλιά, σε Αισχύλ.

ἀνα-τέμνω, μέλ. -*τεμῶ*, σχίζω και ανοίγω, σε Ηρόδ., Λουκ.

ἀνᾶτί[ι], επίρρ. του *ἀνατος*, ατιμωρητί, ανεβλαβώς, σε Τραγ.· επίσης γράφεται **ἀνατεί**.

ἀνα-τίθημι, μέλ. -*θήσω*,

A. I. 1. επιθέτω, επιρρίπτω, αποδίδω (ως βάρος, ευθύνη), σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. **2.** αναφέρω, αποδίδω ένα πράγμα σε κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *οὐ γάρ ἄν οἱ πυραμίδα ἀνέθεσαν ποιήσασθαι*, δεν θα του είχαν αποδώσει την ανέγερση της πυραμίδας, στον ίδ.· *ἐμοὶ ἀναθήσετε*, θα μου αποδώσει τα εὔσημα γι' αυτό, σε Θουκ.· επίσης, *ἀν. τινί πράγματα* εναπόθεσε πάνω του, του τα εμπιστεύθηκε, σε Αριστοφ., Θουκ. **II. 1.** ανεγείρω ως ανάθημα, αφιερώνω, *τί τινι*, σε Ησίοδ., Ηρόδ. κ.λπ.· *ἀπ' ὅπου το αφιέρωμα ήταν το ἀνάθημα* — *απαρ. Παθ. αορ. ἀ΄ ἀνατεθῆναι*, σε Αριστοφ.· αλλά το *ἀνάκειμαι* είναι περισσότερο συχνό ὅπως το Παθ. **2.** μεταφ., το αποδίδω μέσω αυτής, *ἀν. τι λύρα*, αποθέτω ένα τραγούδι στη λύρα, σε Πίνδ. **3.** μεταφέρω και εγκαταλείπω σ' ένα μέρος, σε Αριστοφ. **III.** αφαιρώ, αναβάλλω, *προσθεῖσα κἀναθεῖσα τοῦ γε καθθανεῖν*, προσθέτοντας ή αναβάλλοντας κάτι από την αναγκαιότητα του θανάτου, σε Σοφ. **B. I. 1.** Μέσ., ανεβάζω πάνω σε κάτι για κάποιον, *τὰ σκευή ἐπί τὰ ὑποζύγια*, σε Ξεν. **2.** μεταδίδω, πληροφορώ, παρέχω κάτι σε κάποιον, *τί τινι*, σε Κ.Δ. **II.** τοποθετώ διαφορετικά, μεταθέτω, σε Χρησμ. παρά Ηροδ., σε Πλάτ. **2.** μεταφ., αποσύρω, μεταβάλλω τη γνώμη μου, σε Ξεν.

ἀνα-τιμάω, μέλ. -*ήσω*, αυξάνω σε τιμή, σε Ηρόδ.

ἀνα-τινάσσω, μέλ. -ξω, κουνώ πάνω και κάτω, κραδαίνω, επισείω, σε Ευρ.· λέγεται για τον άνεμο που ταρακουνάει το κατάρτι, στον ίδ.

ἀνα-τλήναι, *απαρ. του ἀν-έτλην*, *μτχ. ἀνατλάς*, αόρ. β΄ με ενεστ. σε αχρηστία· μέλ. *ἀνατλήσομαι*· υποφέρω ενάντια σε, υπομένω, αντέχω, σε Ομήρ. Οδ.,

Αττ.· *φάρμακ' άνέτλη*, αντιστάθηκε στη δύναμη του μαγικού ποτού, σε Ομήρ. Οδ.

άνατολή, ποιητ. **άντολή** (*ανάτέλλω*), **1.** ύψωμα, σήκωμα, ανατολή, λέγεται για τον ήλιο, συχνά στον πληθ., σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τα αστέρια, σε Αισχύλ. **2.** το ένα τέταρτο του ουρανού, η Ανατολή, ως σημείο του ορίζοντα, Λατ. oriens, σε Ηρόδ.

άνα-τολμάω, μέλ. —*ήσω*, ανακτώ θάρρος, δύναμη, σε Πλούτ.

άν-άτος, -ον (άτη), ανέπαφος, ανέβλαβος, σε Αισχύλ.· με γεν., *κακῶν άνατος*, ανεπηρέαστος από οποιοδήποτε κακό, σε Σοφ.

άνατρεπτεόν, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να ανατρέψει, σε Λουκ.

άνατρεπτικός, -ή, -όν, αυτός που έχει τη δύναμη να ανατρέψει κάτι, με γεν., σε Πλάτ.

άνα-τρέπω, ποιητ. **άν-τρέπω**, μέλ. —*τρέψω*, παρακ. —*τέτροφα*, αόρ. β' μεσ.

άνετρέπετο, με Παθ. σημασία· **I. 1.** ανατρέπω, αναποδογυρίζω, αναταράσσω, ανακατεύω, συγχύζω, σε Αρχίλ. κ.λπ. — **2.** Παθ., *άνετρέπετο* = *ύπιος έπεσεν*, σε Ηρόδ., Αττ. **3.** αναιρώ, ανατρέπω επιχείρημα, σε Αριστοφ. — Παθ., ανατρέπομαι, δυσθυμώ, *άνετρέπετο φρένα λύπα*, σε Θεόκρ. **II.** ερεθίζω, «ξυπνώ», σε Σοφ.

άνα-τρέφω, μέλ. —*θρέψω*, ανατρέφω, περιποιούμαι, μεγαλώνω, αναπτύσσω, σε Αισχύλ., Αριστοφ., Ξεν.

άνα-τρέχω, μέλ. —*θρέξομαι* και —*δρομοῦμαι*, **I. 1.** τρέχω προς τα πίσω, σε

Ομήρ. Ιλ. **2.** με αιτ., ανιχνεύω, αναζητώ, Λατ. *repetere*, σε Πίνδ. **II.** αναπηδώ και τρέχω, ανασκιρτώ, λέγεται για άνδρες, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** λέγεται για πράγματα, *έγκέφαλος άνέδραμε έξ ώτειλής*, τα μυαλά ξεχύθηκαν από την πληγή, σε Ομήρ. Ιλ.· *σμώνιγγες άνέδραμον*, φάνηκαν από το χτύπημα, στο ίδ.

3. βλασταίνω, μεγαλώνω, λέγεται για φυτά, στο ίδ.· έπειτα για πόλεις και ανθρώπους, αυξάνομαι, πληθύνομαι, μεγαλώνω γρήγορα σε αριθμό, σε Ηρόδ.

4. *άναδέδρομε πέτρη*, η πέτρα ανυψωνόταν απότομα, σε Ομήρ. Οδ.

άνάτρησις, -εως, ή (άνά, τετραίνω), διάτρηση, διαπέρασμα, διατρύπηση, σε Πλούτ.

άνα-τρίβω[τ], μέλ. —*ψω*, **1.** τρίβω καλά, καθαρίζω τρίβοντας, *κύνας*, σε Ξεν. **2.** Παθ., τρίβομαι, φθείρομαι, σε Ηρόδ.

άνατροπή, ή (άνατρέπω), αναποδογύρισμα, ανακάτεμα, ανατροπή, ανατάραξη, σε Αισχύλ., Πλάτ.

άνα-τύλισσω, Αττ. —*ττω*, μέλ. —*ζω*, εκτυλίσσω, ξεδιπλώνω, ανοίγω, *βιβλία*, σε Λουκ.

άνα-τυπόω, μέλ. —*ώσω*, αποτυπώνω εκ νέου, σφραγίζω από την αρχή, σε Λουκ.

άνα-τυρβάζω, μέλ. —*σω*, αναταράσσω, συγχέω, μπερδεύω, σε Αριστοφ.

άν-άυγητος, -ον (άυγή), αυτός που δεν έχει ηλιαχτίδες, ανήλιαγος, σκοτεινός, σε Αισχύλ.

άν-άυδητος, Δωρ. —*άτος, -ον (άυδάω)*, **I. 1.** αυτός που δεν προφέρεται,

άρρητος, ανείπωτος, ανέκφραστος, Λατ. *infondus*, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.**

ανήκουστος, αδύνατος, ακατόρθωτος, σε Σοφ. **II.** άφωνος, άλαλος στον ίδ.

άν-αυδος, -ον (άυδή), άφωνος, βουβός, ήσυχος, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ.

2. αυτός που αποτρέπει την ομιλία, που επιβάλλει τη σιωπή, σε Αισχύλ. **II.**

όπως το *άναύδητος*, ανείπωτος, άρρητος, σε Σοφ.

άν-αυλος, -ον, αυτός που είναι χωρίς αυλό, δηλ. άχαρος, μελαγχολικός, σε

Ευρ.· ουδ. πληθ., *άναυλα*, ως επίρρ., σε Βάβρ. **II.** αδέξιος, ανίκανος στο

παίξιμο του αυλού, σε Λουκ.

Ἄναυρος, ὁ, I. ποταμός στη Θεσσαλία, σε Ησίοδ. **II.** ως προσηγορ., *ἄναυρος*, ὁ, ορεινός χείμαρρος, σε Μόσχ.

ἄ-ναυς, Επικ. αόρ. *ἀν-ἄυσα* (*αὔω*), φωνάζω δυνατά, σε Θεόκρ.

ἀνα-φαίνω, ποιητ. **ἀμ-φαίνω**· μέλ. -*φᾶνῶ* αλλά -*φᾶνῶ*, στον Ευρ.· αόρ. *ἀνέφρηνα* ή -*έφᾶνα*. **I. 1.** προσδίδω φως, φλογίζω, *ξύλα*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** φέρνω στο φως, καταδεικνύω, παρουσιάζω, σε Όμηρ., Αττ.· *ἀν.μελέων νόμους*, σε Αριστοφ. **3.** ανακηρύσσω, αναγορεύω, *βασιλέα ἀν. τινά*, σε Πίνδ.· *ἀν. πόλιν*, την ανακηρύσσω νικήτρια στους αγώνες, στον ίδ.· με *απαρ.*, *ἀναφανῶ σε τόδε ὀνομάζειν*, ανακηρύσσω πως σε φωνάζουν μ' αυτό το όνομα, δηλ. διατάζω ότι θα ονομάζεσαι έτσι, σε Ευρ. **4.** λέγεται για πράγματα, ορίζω, *νόμους*, σε Αριστοφ. **5.** *ἀναφάναντες τὴν Κύπρον*, έχοντας ανοιχθεί, έρθει σε οπτική επαφή με την Κύπρο, σε Κ.Δ. **II.** Παθ., με μέλ. Μέσ., *ἀναφᾶνήσομαι* ή -*φανοῦμαι*, παρακ. *ἀναπέφραμμαι*, ή στο μέσο τύπο· -*πέφρηνα*. **1.** αποδεικνύομαι, έρχομαι στο φως ή σε θέα, παρουσιάζομαι απλά, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** επανεμφανίζομαι, σε Ηρόδ. **3.** *ἀναφανῆναι μούναρχος*, ανακηρύχθηκε βασιλιάς, στον ίδ.· *ἀναφαίνεσθαι σεσωσμένος*, να βρίσκεται απλά σε ασφαλή κατάσταση, σε Ξεν.

ἀνα-φᾶλαντίας, -ου, ὁ (φᾶλανθος), φαλακρός στο μπροστινό μέρος, σε Λουκ.

ἀναφανδᾶ, επίρρ. (*ἀναφαίνομαι*), ορατά, φανερά, σε Ομήρ. Οδ.

ἀναφανδόν, επίρρ. = το προηγ., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.

ἀναφέρω, ποιητ. **ἀμ-φέρω**· μέλ. *ἀν-οίσω*, αόρ. *ἀν-ήνεγκα*, Ιων. *ἀνήνεικα*, επίσης *ἄνωσα*. **I. 1.** φέρνω ή κουβαλώ, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *ἀν. τινά εἰς Ὀλυμπον*, σε Ξεν.· φέρνω στην ενδοχώρα, ιδίως στην Κεντρική Ασία, σε Ηρόδ. — Μέσ., μεταφέρω σε ασφαλές μέρος, παίρνω μαζί μου, στον ίδ. **2.** χύνω, εκβάλλω δάκρυα, σε Αισχύλ. — Μέσ., *ἀνενείκασθαι*, απόλ., βγάζω βαθιά αναπνοή, βγάζω βαθύ αναστεναγμό, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· με *αιτ. πράγμ.*, προφέρω, εκφέρω, *ἀνενείκατο φωνάν, μῦθον*, σε Θεόκρ. **3.** κρατώ, βαστάζω, επωμίζομαι, *ἄχθος*, σε Αισχύλ.· *κινδύνους*, σε Θουκ. **4.** προσφέρω, συνδράμω, συνεισφέρω, *εἰς τὸ κοινόν*, σε Δημ.· προσφέρω σε θυσία, σε Κ.Δ. **5.** αμτβ., οδηγώ, για δρόμο, σε Ξεν. **II. 1.** φέρνω, επαναφέρω, σε Ευρ. κ.λπ.· *ἀν. τὰς κόπας*, να ανακτήσουν τα κουπιά στο τέλος του χτυπήματος, σε Θουκ. **2.** φέρνω πίσω ειδήσεις, αναφέρω, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** επαναφέρω από την εξορία, σε Θουκ. **4.** ανιχνεύω την οικογενειακή γραμμή, εντοπίζω τον προπάτορα της οικογένειας, σε Πλάτ. **5.** αναφέρω ένα ζήτημα σε κάποιον άλλο, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αποδίδω, σε Ευρ. κ.λπ.· *χωρίς αιτ.*, *ἀν. εἰς τινα*, επικαλούμαι κάποιον, κάνω αναφορά σ' αυτόν, σε Ηρόδ., Πλάτ. **6.** επαναφέρω, επανορθώνω, αποκαθιστώ, σε Θουκ. — Παθ., επανέρχομαι, έρχομαι στα συγκαλά μου, συνέρχομαι, σε Ηρόδ.· ομοίως επίσης αμτβ. στην Ενεργ., συνέρχομαι, αναλαμβάνω, στον ίδ. κ.λπ. **7.** επιστρέφω, αποδίδω ως εισόδημα, σε Ξεν. **8.** παραλληλίζω, εξομοιώνω, σε Πλούτ.

ἀνα-φεύγω, μέλ. -*φεύζομαι*, **1.** διαφεύγω, σε Ξεν. **2.** δραπετεύω, στον ίδ. **3.** λέγεται για φήμη, εξαφανίζομαι σταδιακά, σε Πλούτ.

ἀν-αφής, -ές (ἀφή), ανέγγιχτος, άψαυστος, σε Πλάτ.

ἀνα-φθέγγομαι, μέλ. -*ζομαι*, αποθ., αναφωνώ, αναβοώ, σε Πλούτ.

ἀνα-φθείρομαι, αόρ. β' -*εφθάρην* [ᾗ], Παθ., *καταντῶ ἀθλιος, κατὰ τί δεῦρ' ἀνεφθάρης*; ποια αθλιότητα σ' έριξε εδώ; σε Αριστοφ.

ἀνα-φλεγμαιίνω, μέλ. -*ἄνῶ*, ερεθίζομαι και φουσκώνω, σε Πλούτ.

ἀνα-φλέγω, μέλ. -*ζω*, ανάβω, αναφλέγω, σε Ευρ.· μεταφ., *ἀν. ἔρωτα*, σε Πλούτ. — Παθ., είμαι φλογισμένος, ενθουσιώδης, σε Ανθ.

ἀνάφλεξις, -εως, ἡ, ἀναμμα, ἀνάφλεξη, φλόγισμα, σε Πλούτ.

ἀνα-φλογίζω = ἀναφλέγω, σε Ανθ.

ἀνα-φλύω, μόνο στον παρατ., ανακοχλάζω ή αναβράζω, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀνα-φοβέω, μέλ. -ήσω, εκφοβίζω, σε Αριστοφ.

ἀναφορά, -ᾶς, ἡ (ἀναφέρω), **1.** αναφορά σε κάτι, σε Θεόφρ., Πλούτ. **2.**

καταφυγή σε κάτι (σε καιρό δυσκολίας), σε Δημ. **3.** μέσο διόρθωσης λάθους ή απώλειας, τρόπος επιδιόρθωσης, αποκατάστασης, σε Ευρ., Πλούτ.

ἀναφορέω, θαμιστικό του ἀναφέρω I, σε Ηρόδ., Θουκ.

ἀνάφορον, τό, πάσσαλος ή ζυγός για τη μεταφορά πραγμάτων, σε Αριστοφ.

ἀνα-φράζομαι, Επικ. αορ. α΄ -εφρασσάμην — Μέσ., έχω επίγνωση κάποιου πράγματος, αντιλαμβάνομαι, σε Ομήρ. Οδ.

ἀν-αφρόδιτος, -ον (Αφροδίτη), αυτός που δεν έχει την εύνοια της

Αφροδίτης, σε Πλούτ., Λουκ. **2.** Λατ. invenustus, αυτός που δεν έχει γοητεία, σε Πλούτ.

ἀνα-φρονέω, μέλ. -ήσω, επανέρχομαι στις αισθήσεις μου, σε Ξεν.

ἀνα-φροντίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, με απαρ., μελετώ επισταμένα πώς να πράξω κάτι, σε Πίνδ.

ἀναφύγη, ἡ (ἀναφεύγω), **I.** διαφυγή, απόδραση από κάτι, με γεν., σε Αισχύλ.

II. υποχώρηση, σε Πλούτ.

ἀνα-φύρω[ῦ], μέλ. -φύρσω, **1.** ανακατεύω, συγχέω — Παθ., ἦν πάντα

ἀναπεφυρμένα, σε Ηρόδ. **2.** μαιίνω, μολύνω, αἵματι ἀναπεφυρμένος, στον ίδ.

ἀνα-φῦσάω, μέλ. -ήσω, **I.** φυσώ προς τα πάνω ή προς τα μπροστά, εκπνέω, ξεφυσώ, εκτοξεύω, λέγεται για ηφαίστειο, σε Πλάτ. **II.** μεταφ. στην Παθ., φουσκώνω, υπερηφανεύομαι, σε Ξεν.

ἀνα-φῦσιάω, Επικ. μτχ. -φυσιῶν, φυσώ με δύναμη, φυσώ προς τα πάνω, λέγεται για δελφίни, σε Ησίοδ.

ἀνα-φύω, μέλ. -φύσω [ῦ], **I.** αναπαράγω, πώγωνα, σε Θεόκρ. **II. 1.** Παθ. με Ενεργ. αόρ. β΄ -έφυν, παρακ. -πέφυκα, αυξάνομαι, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.**

ξαναμεγαλώνω, ξαναφυτρώνω, λέγεται για τα μαλλιά, στον ίδ.

ἀνα-φωνέω, μέλ. -ήσω, **1.** ξεφωνίζω, αναβοώ, σε Πλούτ. **2.** ανακηρύσσω, αναγορεύω, στον ίδ.

ἀναφώνημα, -ατος, τό, ανακήρυξη, αναγόρευση, σε Πλούτ.

ἀναφώνησις, -εως, ἡ, αναγόρευση, αναφώνηση, σε Πλούτ.